

Ýoel kitaby we Laodikeýaly Ýedinji gün adventist buthanasy — Ýigrimi üçünji bölüm

Jeff Pippenger

2026-01-04

Ýigrimi Üçünji San

Ýigrimi ikiinji makalada men şeýle ýazdym: “Soňra on birinji bapda saýlanan halkyň nesil şejeresi Şemden Abrama çenli on at bilen beýan edilýär. On birinji bap Babel diňiniň wakasy bolup durýar, emma şol bir wagtda Ybraýymda şekillendirilişi ýaly saýlanan halkyň nesil şejeresidir hem. On birinji bap Hudaý bilen üç taraply äht baglaşmaly bolan saýlanan halky tanadýar. Üçünji we in soňky ädim ýigrimi ikinji bapdaky Yshagyň gurban edilmegi boldy. “On birinji” bap alfa başlangyjydyr, “ýigrimi ikinji” bap bolsa omega ahyrydyr. Atlaryň manysynda Hudaýyň sesini eşitmek üçin talap edilýän iman, Onuň Sözüniň sanlarynda Onuň sesini eşitmek üçin talap edilýän imandan hiç hili tapawutly däldir.”

On birinji bapda Kabylyň ähti we Habylyň ähti beýan edilýär. Biz ýyllaryň dowamynda Babel minarasynyň pygamberlik häsiýetleriniň galp ähti aňladýandygyny gaýtalap görkezýäris. Tufandan soň, döwürleriň tertibinde üýtgeşme boldy: tufandan öň Ydiniň derwezesinde ybadat edilýän bolsa, tufandan soň ybadat gurbanlyk sypasynda edilmelidi. Gurbanlyk sypasynyň Mukaddes Kitaba laýyk anyk talaplary bardy. Ol tebigy daşdan gurlan bolmalydy; daşa adam eli degip, ony oýup ýa-da kesip bejerilmeli däldi. Ol suwag ulanman, daş üstüne daş goýlup gurlan bolmalydy.

Minaranyň maksady Nimrodyň egindeşlerine at getirmekdi; bu at häsiýeti aňladýar. Minarada biz adamyň özüni halas etmäge synanyşýandygyny we özüni asmanyň hudaýlary hökmünde beýgeltýändigini görýäris. Minara özüni halas edip biljekdigini pikir edýän we özüniň beýgeldilmelidigini hasap edýän bir ybadathananyň nyşanydyr; edil Zebur 83-de on patyşanyň edişi ýaly, olar Mukaddes Kitap pygamberligindäki ýaman birleşikde papalyk başyny beýgeldýärler, bu hem ýekşenbe kanuny wagtynda bolup geçýär.

Asafyň aýdymy, ýa-da mezmury. Eý Hudaý, dymma; sesiňi kesme, asudalykda galma, eý Hudaý. Çünki, ine, duşmanlaryň tolgunyşyk edýärler; senden ýigrenýänler başlaryny galdyrdylar. Zebur 83:1, 2.

Dünýä ýaňy Nuhyň tupany bilen ýok edilipdi, we Hudaýyň tofkandan öňki dünýäniň synag möhletiniň ýapylmagynyň sebäbini görkezmeginiň sebäbi, adamyň pikirleriniň hemişe ýamanlyga öwrülendigidir. Mukaddes Kitap birlik barada dürli ýollar bilen söz açýar; olaryň biri-de “göz-göze” görmekdir. Iki adam ylalaşman, bile ýöreýärmí?

Doganlar, Rebbimiz Isa Mesihniň ady bilen sizden haýyş edýärim: hemmähiz bir pikiri aýdyň, aralaryňda bölünişikler bolmasyn; tersine, bir akylda we bir hökümde kämil birleşen boluň. 1 Korinfliler 1:10.

Taňrynyň Nimrodyň patyşalygynyň üstünden çykaran hökümünde dili bulaşdyrandygy, bulaşyklykdan öň olaryň ählisiniň birlikdedyklaryny, şonuň üçin hem olaryň hemmesiniň bir häsiýetlidiklerini görkezýär; şol häsiýet bolsa ynsan işlerine daýanýan bir dindir — şol bir bapda Ybraýym arkaly görkezilýänlerden tapawutlylykda. Şem Nimrodyň döwründe wepaly bir jan bolupdy. Taryhçylar Şemi Rebbiň önünde gudratly gozgalaňçy bolan Nimrody öldüren adam hökmünde görkezýärler. Bu mesele taryhçynyň pikirlerine daýanman hem öz güýjünde galýar, çünki Şem äht adamy bolup, öz ganyny äht adamy bolan Nuha çenli, ol hem öz ganyny başga bir äht adamy bolan Şise çenli ýetirýär; Şis bolsa äht taryhyna, Adamyň gönüden-göni neslinden bolan başga bir äht adamy Habylyň ornuny tutmak üçin girizilipdi.

Barlyk kitabyň on birinji baby ýaşayyş ähtiniň we ölüm ähtiniň mazmunynda Mesih bilen Şeýtanyň arasyndaky beýik garşylygy beýan edýär. Nimrod Rebbiň önündäki beýik awçyny aňladýar, çünki ol köp muşdakly bir ýygnagy wekilçilik edýär. Abram bolsa, Şemiň üsti bilen, muşdaklary az bolan bir ýygnagy wekilçilik edýär. Nimrod öz minarasyny gurýarka, ähtiň adamy Şemdi; emma on birinji bapdaky iki äht Şem bilen Nimrod tarapyndan däl-de, Nimrod bilen Ybraýym tarapyndan wekilçilik edilýär. Pawlus bu pygamberlik düzgünini açyk-aýdyň görkezýär.

Çünki bu Melkisedek — Salemiň patyşasy, Beýik Hudaýyň ruhanysy bolup, patyşalaryň gyrgynyndan gaýdyp gelýän Ybraýyma duşup, oňa ak pata berdi; Ybraýym hem oňa ähli zadyň ondan bir bölegini berdi. Onuň ady düşündirilende ilki “adalatyň Patyşasy”, ondan soň hem “Salemiň Patyşasy”, ýagny “parahatçylygyň Patyşasy” diýmekdir. Atasyz, enesiz, nesilsiz bolup, günleriniň başlangyjy-da, ömrüniň soňy-da ýokdur; emma Hudaýyň Ogluna meňzedilip, ol baky ruhany bolup galýar. Indi serediň, bu adamyň nähili beýik bolandygyna: hatda ata-baba Ybraýym hem olja alnan zatlaryň ondan bir bölegini oňa berdi.

Hakykatdan-da, Lewi ogullaryndan bolup, ruhanylyk wezipesini kabul edenleriň kanuna görä halkdan, ýagny doganlaryndan, ondanbirleri almaga buýrugy bardyr; olar hem Ybraýymyň bilinden çykan bolsalar-da:

Emma nesli olardan hasaba alynmaýan adam Ybraýymdan ondanbirleri aldy we wadalary alan adama pata berdi. Hiç bir garşy çykmazdan, kiçi uludan pata alýar. Bu ýerde ölüň adamlar ondanbirleri alýarlar; emma ol ýerde bolsa, ýaşayandygy barada şaýatlyk edilýän adam olary alýar. Şeýle diýsem boljak bolsa, ondanbirleri alýan Lewi hem Ybraýym arkaly ondanbir berdi. Çünki Melkisedek oňa duşanda, ol heniz atasynyň bilinde eken. Ýewreýler 7:1–10.

Melhisedek baradaky mowzukda häzirki hakykatyň örän köp tarapy bar, emma men diňe Pawlusyň göni öwredýändigini belläp geçýärim: ähtiň adamlarynyň pygamberlik häsiýetleri barada aýdýar; munuň bilen men ylhamlanan şaýatlykda agzalýan erkekleri we aýallary göz önünde tutýaryn, olaryň Mukaddes Ýazgylardaky şaýatlygy Hudaýyň adamzat bilen baglaşan ähtiniň pygamberlik çyzygyndaky bir ýol belgini kesgitleýär. Pawlus Sinaýda Lewi ruhanylygy döredilmezinden öň ýaşan, şonuň üçin hem Lewi ruhanylygy bolmazýandan dört ýüz ýyldan hem köp öň ýaşan Melhisedeğiň Lewiden ondalyk kabul edendigini öwredýär. Lewi ruhanylygyna degişli bolmak üçin, Lewiden gany boýunça gelip çykandygyny subut edip bilýän bir lewi bolmaly ekeniň. Melhisedek özüniň gelip çykyşynyň Lewiniň nesil hataryndan bolandygyny görkezip bilmezdi, çünki Lewi entek dünýä inmändi.

Adem bilen Howanyň Hudaý bilen baglaşan ähtini aňladýan pygamberlik çyzygy, aslynda, iki ähtden ybaratdyr. Birinjisi, ýönekeý bir synag bilen baglanyşykly ýaşayyş ähdidi. Ýykylşdan we başa barmadyk synagdan soň, indiki äht geým üpjün etmek üçin guzynyň ganyny öz içine alýardy. Ondan soň, älemgoşar, Nuh we gurbanlyk sypasyndaky ybadat arkaly aňladylýan Hudaýyň adamzat bilen baglaşan ähdi bardy. Soňra bolsa Ýaradylşyň on birinji babynda, ýewreýler diýlip atlandyryljak saýlanan halk bilen Hudaýyň ähdiniň başlanmagy görkezilýär. Şol wakalaryň her birinde Mukaddes Kitabyň gahrymanlary äht adamlary ýa-da äht aýallarydyr.

Gelip çykyş kitabynda on birinji bapda saýlanan halk bilen ýaşayyş ähtiniň başlangyjy beýan edilýär; we bu başlangyç hut Nimrodyň ölüm ähtini esaslandyryan ýerinde beýan edilýär. Bu ölüm ähti gurbanlyk sypasynyň aňladýan, çapylmadyk daşlara we hiç hili suwagyň ýoklugyna garşy galp nusga bolan kerpiçler we suwag arkaly nyşanlanýar. Waýt uýa gurbanlyk sypasynyň Mesihi aňladýandygyny bize habar berýär; şonuň üçin galp din bolan Nimrodyň dini galp Mesihi aňladýar.

Olar biri-birine diýdiler: “Geliň, kerpiç ýasalyň-da, olary gowy bişireliň.” Olarda daşyň ýerine kerpiç, hek ýerine bolsa bitum bardy. Gelip çykyş 11:3.

Eger Maňa daşdan gurbanlyk sypasyny ýasajak bolsaň, ony ýonulan daşdan gurma; çünki onuň üstüne guralyňy galdyrsaň, ony haram etduň. Çykyş 20:25.

“Biz mukaddes bilen adaty zady garyşdyrmak howpuna duçar bolýarys. Tagallalarymyzda ulanylmaly Hudaýdan gelýän mukaddes otdur. Hakyky gurbanlyk sypasy Mesihdir; hakyky ot Mukaddes Ruhdur. Biziň ylhamymyz şudur. Adam diňe Mukaddes Ruhnyň ýolbaşçylyk edip, ýol görkezmegi bilen ygtybarly geňeşdar bolýar. Eger biz Hudaýdan we Onuň saýlanlaryndan ýüz öwrüp, nätanyş gurbanlyk sypalarynda sorag etmäge gitsek, onda öz işlerimize görä jogap alarys.” Selected Messages, book 3, 300.

Beýleki hakykatlaryň arasynda, Gelip çykyş on birinji babyndan pygamberlik taýdan çykarylýan sapaklaryň biri onuň pygamberlik ugrunyň başlangyjyny aňladýandygydyr. Nuhnyň Tufany pygamberlik taýdan bir bölünişi belleýär. Nuh gämini terk edende ybadatyň täze bir usuly bolmalydy, ybadatyň şol usuly bolsa hemişe Kabylyň we Habylyň taryhynda görkezilişi ýaly, ybadat edýänleriň iki toparyny döredýär. Gelip çykyş on birinji bap täze bir dünýädir; onuň başlangyç taryhy ahyrky döwrüň taryhynyň düýpli kyssasyna öwrülýär, ýagny Hudaýyň soňky günlerdäki äht halky Ýekşenbe kanuny krizisi döwründe Wawilondan on birinji sagadyň işçilerini çagyranda. Nimrod Ýekşenbe kanuny krizisi döwründe günä adamy bolup durýar, Sem bolsa—ol Ybraýymdyr—hut şol bir krizisde Hudaýyň adamydyr. Gelip çykyş on birinji babyndaky dargama we dilleriň bulaşyklygy Nuh gämini terk edeninden köp wagt geçmänkä başlady. On birinji babyň temasy iki ähtdir, we bu hekaýa Ybraýymyň ähtiniň üçünji ädimi ýigrimi ikinji bapda öňe sürülende öz netijesine ýetýär.

On birinji bap, ýigrimi ikinji bapda omega taryhyna ýetýän Ybraýymyň nesil şahasynyň alfa taryhydyr. Nimrodyň Babeli baradaky başlangyç hekaýasy bilen Yshagyň gurban edilmegi baradaky ahyrky hekaýa ikisi-de adamzat üstünden çykarylýan soňky hökümi aňladýar. Bu nesil şahasy Nimrodyň minarasyndan başlanýar we Yshagyň gurban edilmegine çenli uzaýar, hem-de bu çyzyk biri-birine garşy duran iki gurban bilen jemlenýär. Nimrodyň gurbany Hudaýyň ýerine

ýetiriji hökümini kabul edýär, Ybraýymyň synagy bolsa Hudaýyň blessingini kabul edýär. Nimrod on birinji bapyň alfasydyr, Ybraýym bolsa ýigrimi ikinji bapyň omegasydyr. Omega hemişe has uludyr, in bolmanda ýewreý elipbiýine görä ýigrimi iki esse uludyr; dilleri bulaşdyrmakda we milletleri ýere-ýere dargatmakda ýüze çykan güýç, haçyň güýji tarapyndan ep-esli derejede geçilipdi. Nimrodyň minarasy 9/11-in Ekiz Minaralaryny aňladýar, Yshagyň gurban edilmegi bolsa Ýekşenbe kanunyňy aňladýar.

Saýlanan halk bilen baglaşygyň ugry on bir sanynyň nyşany bilen başlanýar we ýigrimi iki sanynyň nyşany bilen tamamlanýar. Bu ugur Nimrodyň alfa taryhynda hem-de Ybraýymyň omega taryhynda synag möhletiniň tamamlanýan ýerinde gutarýar. Hut Nimrod bilen Ybraýymyň taryhy Mukaddes Kitabyň ilkinji kitabynda beýan edilýär we ol Nuhuň tupanynyň juda ýakyndaky weýrançylygyndan soň galan bölekleri ýygnamak ýagdaýynyň çäginde ýerleşdirilýär. Mukaddes Kitabyň ilkinji kitabynda iki baglaşygyň mysaly, on birinji bapdan ýigrimi ikinji ba pa çenli ugurda synag möhletiniň tamamlanmagyny görkezýän iki şaýady üpjün edýär.

Adalatsyzlyk edýän, goý, ýene-de adalatsyzlyk etsin; haram bolan, goý, ýene-de haram bolsun; dogruçyl bolan, goý, ýene-de dogruçyl bolsun; mukaddes bolan, goý, ýene-de mukaddes bolsun. Ylham 22:11.

Yaradylyş 11–22-niň alfasynda beýan edilişi ýaly, Nimrod henizem adalatsyz we haramdyr, Ybraýym bolsa henizem dogruçyl we mukaddesdir; şeýle hem bu ýagdaý Ylham 22:11-niň omegasında-da görkezilýär. Synag möhleti ýapylmazynyň edil öň ýanynda, 10-njy aýatda bu kitabyň pygamberliginiň sözlerini möhürlemezlilik barada jar edilýär. Synag möhleti ýapylmazynyň edil öň ýanynda, ondan soňky aýatda, Ylhamda açylmaly bir pygamberlik bolmalydyr. On birinji aýatdan iki aýat soň, Mesih şol pygamberligi açmak üçin açary berýär.

Ol maňa diýýär: «Bu kitabyň pygamberlik sözlerini möhürleme, çünki wagt golaýdyr. Adalatsyz bolan, goý, ýene-de adalatsyz bolsun; haram bolan, goý, ýene-de haram bolsun; dogry adam, goý, ýene-de dogry bolsun; mukaddes bolan hem, goý, ýene-de mukaddes bolsun. Ine, Men tiz gelýärim; sylagym Men bilen bilelikdedir, her kime öz işine görä bermek üçin.»

Men Alfa we Omegamyň, başlangyç we ahyr, birinji we soňky. Ylham 22:10–13.

Ýigrimi ikinji bap tutuş Mukaddes Kitabyň omega baby bolup, Ylhamdaky möhürlenlen pygamberligi açmagyň açary bolsa Mesihniň Ylham kitabyňyň birinji babynda beýlekileriň hemmesinden ýokarda kesgitlän ýörelgesidir. Birinji bap ýewreý elipbiýiniň ilkinji harpydyr, ýigrimi ikinji bap bolsa in soňkusydyr. Birinji bapyň dokuzynjy aýatyndan on birinji aýatyna çenli Ýahýa özüni tanyşdyrýar we Mesih Alfa hem-de Omega diýip kesgitleýär.

Men, Ýahýa, siziň doganyňyz hem-de Isa Mesihniň hasratynda, patyşalygynda we sabyrly çydamynda siziň ýoldaşyňyz bolup, Hudaýyň sözi we Isa Mesihniň şaýatlygy üçin Patmos diýlip atlandyrylýan adada boldum. Rebbiň gününde Ruhda idim; şonda arkamdan surnay sesine meňzeş beýik bir ses eşitdim. Ol şeýle diýýärdi: «Men Alfa we Omegamyn, ilki we soňky; görýän zatlaryňy kitaba ýaz-da, ony Aziýadaky ýedi ýygnaga iber: Efesdäkisine, Smyrnadaksyna, Pergamosdaksyna, Týatiradaksyna, Sardisdäkisine, Filadelfiadaksyna we Laodikeýadaksyna». Ylham 1:9-11.

On birinji aýatda Ýahýa Patmosdadyr, emma ol on ikinji aýatda yzyna öwrülýär, şondan soň bolsa ol asman mukaddesligindedir. Şeýlelikde, 9/11-nji aýatlarda biz Ýahýanyň şaýatlygyny tapýarys; ol Isa Mesihi Alfa we Omega hökmünde tanadýar. Muny Isa eýýäm 8-nji aýatda Özi hakda şeýle tanadypdy:

Men Alfa we Omegamyn, başlangyç hem ahyrydyr, diýip Reb aýdýar, bar bolan, bolan hem geljek Bolýan, Gudraty Güýçli. Ylham 1:8.

Sekizinji aýatda, Ýahýa Mesihiň Özi barada aýdanlaryny ýazýar. Dokuzynjy aýatdan on birinji aýada çenli bolsa, Ýahýa özüniň özi barada gürrüň berýär. Bu, ilkinji on bir aýatda Mesihe Alfa we Omega hökmünde güwä geçýän iki şaýady aňladýar. Dokuzynjy aýatdan on birinji aýada çenli özbaşdak bir pikir birligini emele getirýär. Ol ähli bap bilen baglanyşykly bolsa-da, bu aýatlarda Ýahýa özüniň özi barada gürrüň berýär; emma dördünji aýatdan sekizinji aýada çenli Ýahýa Taňrylygyň adyndan Onuň ýygnaclaryna ýüzlenýär. Dördünji aýat bir pikir birligini başlaýar, ol sekizinji aýatda tamamlanýar. Muny Mesihiň «bar bolan, häzirki wagtda bar bolan we heniz geljek» diýen açylyş häsiýetleriniň dördünji aýatda görkezilip, soňra sekizinji aýatda ýene-de gaýtalanmagy tassyklaýar.

Ýahýa Aziýadaky ýedi ýygnaga: size bar bolan, bolup geçen we geljek Olandan; Onuň tagtynyň önündäki ýedi Ruhdan; hem-de ynamdar Şaýat, ölülardan ilkinji bolup direlen we ýer ýüzüniň patyşalarynyň Hökümdary bolan Isa Mesihden merhemet we parahatlyk bolsun. Bizi söýen, Öz gany bilen günälerimizden ýuwan, hem-de bizi Hudaýa, Öz Atasyna patyşalar we ruhanylar eden Oňa şöhrat we hökümranylyk ebedilik bolsun. Amin. Ine, Ol bulutlar bilen gelýär; her bir göz Ony görer, hatda Ony deşenler hem; ýer ýüzüniň ähli tireleri Onuň sebäpli nala çekerler. Şeýle-de, Amin.

Men Alfa we Omegamyn, başlangyç hem ahyrydyn, diýip Reb aýdýar, bar bolan, bar bolup geçen we geljek Olan, Gudraty Güýçli. Ylham 1:4–8.

Birinji babyň ilkinji üç aýaty Isa Mesihiň aýan boluşyny öňe sürýär; bu aýanlyk synag möhleti ýapylmazdan az salym öň açylýar, çünki üçünji aýatda: «wagt golaýdyr» diýilýär. «Wagt golaýdyr» diýen sözler ýigrimi ikinji babyň onunjy aýatyndaky: «wagt golaýdygy üçin bu kitabyň pygamberlik sözlerini möhürleme» diýen beýan bilen edil şol bir sözlemdir. Açylýan pygamberlik Isa Mesihiň Aýan boluşydyr.

Dördünji aýat möhüriň açylmagyna başlaýar, we şol dördünji aýat Ýahýanyň: “Men Ýahýa” diýen şaýatlygy bilen başlanýar; soňra sekizinji aýatda Özüni tanadýan Mesihiň Özi bolýar. Baş aýadyň birinjisinde ynsan şaýady, ahyrynda bolsa ylahy şaýat bar. Dördünji aýat Asmandaky Atany “bar bolan, bolan we geljek” diýip görkezýär. Sekizinji aýat bolsa Mesihi “bar bolan, bolan we geljek” diýip görkezýär.

Isa Mesihiň Ylhamyny açmagyň açary alfa we omega ýörelgesidir. Ilkinji we Ahyrky hökmünde, Mesih geçmişde bolup, geljekde boljak bolsa-da, häzirki döwürde hem bar. Isanyň hem-de Atanyň ikisiniň-de bolup geçen, bar bolan we entek geljek Hudaý bolmagy, Mesihi Alfa we Omega hökmünde beýan etmegiň ýene bir görnüşidir. Ol Alfa we Omegadyr, Ilkinjidir we Ahyrkydyr, Başlangyçdyr we Soňdur; Ol başlangyçda bardy we ahyrda hem bolar. Patyşalygyň “açarlary”,

Kaýsariýa Filipide ýygnaga berlen şol açarlar, Işaya 22:22-de Eliakimiň egnine goýlan “açar” hem bolýar. Ylham kitabyndaky alfa birinji bapdyr, omega bolsa ýigrimi ikinji bapdyr; şeýlelikde, biz Ylhamyň baplarynda tutuş ýewreý elipbiýini tapýarys. On üçünji bap Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň, ondan soň bolsa dünýäniň pitnesini aňladýar. Birinji bap Mesihi Alfa we Omega hökmünde görkezýär, ýigrimi ikinji bap bolsa şol hakykaty, emma birinji bapda agzalýan açylma bilen baglanyşyklylykda, anyklaýar. Birinji, on üçünji we ýigrimi ikinji baplar bilelikde “hakykat” sözünü emele getirýän üç ýewreý harpyny aňladýar.

Matta Injiliniň ýigrimi üçünji babynda Isa fariseýlere we saddukeýlere garşy sekiz hasrat sözleýär. Ýigrimi ikinji babyň soňky aýatynda Mesihiň jedelparaz ýewreýler bilen gatnaşygy Dawudyň syrly meselesi bilen tamamlandy; bu syr diňe alfa we omega ýörelgesine düşünilse çözüp bolýar.

Farisiler bir ýere ýygnananlarynda, Isa olardan sorady: «Mesih hakda näme pikir edýärsiňiz? Ol kimiň ogludyr?»

Oňa: «Dawudyň Ogly» diýýärler.

Ol olara diýýär: Onda nädip Dawut Ruh arkaly Ony Reb diýip atlandyrýar, şeýle diýýär: “Reb meniň Rebime diýdi: Men duşmanlaryňy aýaklaryň astyna goýýançam, Meniň sagymda otur.” Şonuň üçin, eger Dawut Ony Reb diýip atlandyrýan bolsa, onda Ol nädip onuň ogly bolup biler?

Hiç kimse Oňa bir söz bilen jogap berip bilmedi; şol günden soňra hiç kim Oňa indi sorag bermäge het edip bilmedi. Matta 22:41–46.

Ýigrimi ikinji babyň jemlegi äht taryhynyň bir ýolbelgisini kesgitleýär. Ýermeýa hem bu hakykat ugry barada ýüzlenýär:

Reb tarapyndan Ýeremiýa gelen söz şeýle diýýär: Rebbiň öýüniň derwezesinde durup, şol ýerde bu sözi jar et, hem-de aýt: Eý, Rebbe sežde etmek üçin şu derwezelerden girýän ähli Ýahuda halky, Rebbiň sözünü diňläň. Hökmürowan Reb, Ysraýylyň Hudaýy, şeýle diýýär: Ýollaryňyzy we edýän işleriňizi düzedin, şonda Men sizi bu ýerde ýaşadaryn. Ýalan sözlere bil baglanyň, olar: “Rebbiň ybadathanasy, Rebbiň ybadathanasy, Rebbiň ybadathanasy — şulardyr” diýýärler.

Çünki siz ýollaryňyzy we edýän işleriňizi hakykatdan-da düzedýän bolsaňyz; adam bilen onuň ýakynynyň arasynda hakykatdan-da adalat ýerine ýetirýän bolsaňyz; eger siz bu ýerde gelmişegi, ýetimi we dul galan aýaly sütem etmeýän bolsaňyz, bigünä gany dökmeýän bolsaňyz, hem-de öz zyýanyňyza başga hudaýlaryň yzyna düşmeýän bolsaňyz: onda Men sizi bu ýerde, ata-babalaryňyza beren ýurdumda, ebedi we baky ýaşadaryn. Ine, siz peýda berip bilmejek ýalan sözlere bil baglaýarsyňyz. Siz ogurlap, adam öldürüp, zyna edip, ýalan ýere ant içip, Baala hoşboý ysly tütetgi ýakyp, tanamaýan başga hudaýlaryň yzyna düşüp; soňra-da Meniň adym bilen atlandyrylan bu öýüň önünde gelip durup: “Biz bu ähli ýigrenji işleri etmäge halas edildik” diýjekmisiňiz?

Meniň adym bilen atlandyrylýan bu öý siziň gözüňizde talaňçylaryň üýşýän oýagyna öwürüldimi? Ine, muny Men Özüm hem gördüm, diýýär Reb. Emma indi baryp, ilki başda Öz

adymy ýerleşdiren ýerim bolan Şiloga gidiň-de, halkym Ysraýylyň pisligi zerarly onuň başyna näme getirendigimi görüň.

Indi siz bu işleriň hemmesini edeniňiz üçin, Reb şeýle diýýär: Men size irden turup, gaýta-gaýta sözledim, emma siz gulak asmadyňyz; sizi çagyrdym, emma jogap bermediňiz. Şonuň üçin Öz adym bilen atlandyrylýan, ynanýan bu öýüňize we size hem-de atalaryňyza beren ýerime Şiloga näme eden bolsam, şony ederin. Men sizi hem ähli doganlaryňyzy, ýagny Efraýymyň bütün neslini kowup çykarşym ýaly, Öz huzurymdan kowup çykararyn. Şeýlelikde, bu halk üçin doga etme, olar üçin ne agy, ne-de dileg et; Maňa şepagat hem etme, çünki Men seni diňlemerin. Ýermeýa 7:1–16.

Ýeremiýa gadymy Ysraýyl üçin doga etmezlik tabşyryldy, çünki olar gaýdyp bolmajak bir sepgide ýetipdiler; edil ýigrimi ikinji babyň ahyryndaky jedelleşýän ýehudiler ýaly. Musa (ähliniň adamy) saýlanan ähd halkyny ýok etmek baradaky Hudaýyň karary bilen ýüzbe-ýüz bolanda, Musa doga bilen ara düşdi. Ýedinji bapda bolsa, Ýeremiýa hut şol bir ähd halky üçin doga etmezlik buýrulýar. Şilonyň pygamberlik taryhy, bir aýatda beýan edilişi ýaly, olaryň günäsi gutaryp bolmajak bir sepgide ýetende, Hudaýyň saýlanan ähd halkyny ret etmeginiň setir üstüne setir subutnamasy hökmünde kesgitleýär.

Efraýym butlara goşuldy; ony öz gününe goýuň. Hoşеýa 4:17.

Äht taryhynda Hudaýyň Öz äht gatnaşyklaryny tamamlayan nokady belli bir ýol görkezijisidir. Iýşuw bilen Kalebiň habarynyň ret edilip, onunjy synagy alamatlandyrmagy muňa ýene bir mysaldyr. Ýeremiýa hem birnäçe bap soňra bu halk üçin doga etmezlik tabşyrylýar.

Şonuň üçin bu halk üçin doga etme, olar üçin ne nalanyş, ne-de dileg galdyr; çünki olaryň başlaryna bela gelen wagty maňa ýüz tutup gygyryşsalar-da, Men olary eşitmerin. Ýermeýa 11:14.

Ýedinji bapda, Şiloa nyşanynda şekillendirilişi ýaly ýekşenbe güni baradaky kanun wagtynda Laodikeýalylaryň agyzdan çykarylyp taşlanmagy görkezilýär we Ol ýakyn geljekde näme «ederini» kesgitleýär.

Şonuň üçin men Öz adym bilen atlandyrylýan, siziň bil baglaýan bu öýüňize hem-de size we ata-babalaryňyza beren bu ýeriňe Şiloga edişim ýaly ederin. Men Efraýymyň ähli neslini, ýagny siziň ähli doganlaryňyzy kowup çykarşym ýaly, sizi-de Öz huzurymdan kowup çykararyn. Şonuň üçin bu halk üçin doga etme, olar üçin ne naläňy yükselt, ne-de ýalbaryň; maňa olar üçin şepagat etme, çünki men seni eşitmerin. Ýeremiýa 7:14–16.

On birinji bapda doga etmezlik baradaky bu buýruk, Laodiseýalylaryň ýekşenbe güni baradaky kanundan soň gelýän muşakgat wagtynda özlerini tapanda üstlerini basyp aljak gorky hakyndadyr. Olaryň başdan geçirýän gorkusy, ähtden ýüz öwürmekleriniň taryhynyň çäginde goýlandyr.

Bu ähtiň sözlerini diňläň we Ýahudanyň adamlaryna hem-de Iýerusalimiň ýaşajylaryna sözläň; we olara şeýle diýgin,

Ysraýylyň Hudaýy Reb şeýle diýýär;

Bu ähtiň sözlerine boýun egmeýän adam näetlensin. Men muny ata-babalaryňyza olary Müsür ýurdunyň içinden, demir pejiň içinden çykaran günüm tabşyryp şeýle diýdim: Meniň sesime gulak asyň we size buýran zatlarymyň hemmesine laýyklykda olary ýerine ýetiriň; şonda siz Meniň halkym bolarsyňyz, Men hem siziň Hudaýyňyz bolaryn. Şeýlelikde, ata-babalaryňyza süýt we bal akýan ýurdy bermek hakda içen kasamymy, şu gün bolşy ýaly, ýerine ýetirerin.

Soňra men jogap berip: «Şeýle bolsun, eý Reb» diýdim. Şonda Reb maňa şeýle diýdi,

Bu ählisi sözleri Ýahudanyň şäherlerinde we Iýerusalimiň köçelerinde ygylan edip şeýle diý: Bu ähtiň sözlerini diňläň-de, olary ýerine ýetiriň. Çünki Men ata-babalaryňyzy Müsür ýurdunyň içinden çykaryp getiren günümdeň başlap, şu güne çenli irden turup gaýtalap duýduryp şeýle diýdim: Meniň sesime gulak asyň. Emma olar boýun bolmadylar, gulaklaryny egmediler, eýsem her biri öz zalym ýüreginiň hyýalyňa görä ýöredi. Şonuň üçin Men bu ähtiň ähli sözlerini olaryň başyna indererin; Men olary ýerine ýetirmegi buýurdym, emma olar ýerine ýetirmediler.

Reb maňa şeýle diýdi: «Ýahudanyň adamlarynyň arasynda hem-de Iýerusalimiň ýaşajylarynyň arasynda dildüwşük tapyldy. Olar atalarynyň meniň sözlerimi diňlemekden ýüz öwren öňki ýazyk-günälerine gaýdyp bardylar; olar başga hudaýlaryň yzyndan gidip, olara gulluk etdiler. Ysraýyl öýi bilen Ýahuda öýi Men olaryň atalary bilen baglaşan ähtimi bozdylar.»

Şonuň üçin Reb şeýle diýýär: Ine, olaryň üstüne şeýle bir bela getirerin welin, ondan gaçyp gutulyp bilmezler; olar Maňa perýat etseler-de, Men olary eşitmerin. Şonda Ýahudanyň şäherleri bilen Iýerusalimiň ýaşajylary gidip, özläriniň ladan ýakyp hyzmat edýän hudaýlaryna perýat ederler; emma olaryň muşakgat wagtynda şol hudaýlar olary asla halas edip bilmez. Çünki, eý Ýahuda, şäherleriniň sany näçe bolsa, hudaýlaryň hem şonça boldy; Iýerusalimiň köçeleriniň sany näçe bolsa, siz hem şol utançly zada—Baal üçin ladan ýakmak maksady bilen—şonça gurbanlyk sypasyny dikdiňiz.

Şonuň üçin sen bu halk üçin doga etme, olar üçin ne nebir ahy-zar, ne-de doga galdyr: çünki öz bela-beterligi üçin maňa ýüz tutup gygyran wagtlarynda Men olary eşitmerin. Ýermeýa 11:1–14.

Ýüz kyrk dört münüň arasynda boljak dalaşgärleriň direlişi Ylham 11:11-de görkezilýär; olaryň soňky ýygnaýyşy Işaya 11:11-de görkezilýär; aždahanyň, wagşy janawaryň we ýalan pygamberiň daşky hatary bolsa Daniýel 11:11-de görkezilýär; tagtalaryň ýekşenbe günü baradaky kanuny boýunça höküm Ezeikiýel 11:11-de görkezilýär, akylsyz gyzlaryň üstüne gelýän jeza we gorky bolsa Ýeremiýa 11:11-de görkezilýär.

Bu halk üçin doga etmezlik baradaky buýruk, Matta kitabyň ýigrimi ikinji babyndaky soňky aýatlarda ýerleşýän ýol belgisi bolup durýar, ýigrimi üçünji bap bolsa Adventizme garşy aýdylan sekiz betbagtlygy görkezýär. Ýigrimi üçünji bap ýa 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrydyr, ýa-da ýekşenbe kanunydyr. Şol ýol belgileriniň ikisi-de nikanyň ýerine ýetmegidir, nika bolsa gelin bilen äriň arasynda bolup, olar bir ten bolup birleşýärler. Nikanyň kämilleşmegi ýaraşdyrmany, ýagny “bir bolmagy” aňladýar. Adam Hudaýyň keşbinde ýaradyldy, Ol erkek bilen zenany ýaratdy.

Olaryň nesli erkekden gelen ýigrimi üç hromosoma we zenandan gelen ýigrimi üç hromosoma bilen görkezilýär. Olar bilelikde kyrk alty hromosoma bolup, ybadathanany emele getirýärler. Her bir adam ybadathanadyr, çünki siz Rebbiň ybadathanasydygyňyzy bilmeýärsiňizmi?

Nikanyň doly tamamlanmagy, ýagny iki kişiniň bir bolmagy, kyrk altydan ybarat bir ybadathanany emele getirmek üçin, ýigrimi üçlük iki ybadathananyň birleşmegidir. Ybadathanany gurýan Mesihdir, we Ol Öz ýygnagyny Öz erkek ybadathanasy bilen birleşmeli bolan zenan ybadathanasy hökmünde gurýar. Bu baglanyşyk ynsan ybadathanasynyň Hudaýyň ybadathanasynyň İn Mukaddes Ýerinde Ylahy bilen birleşen wagty bolýar. “Ýigrimi üç” ýüz kyrk dört münüň möhürlenmeginiň nyşanydyr, we şol iş ýigrimi üç ýüz ýyllyk pygamberligiň ahyrynda başlady. Matta ýigrimi üç Laodikiýadaky Ýedinji Gün Adwentistlerine garşy çykarylan höküm yglandy; olar ýüz kyrk dört münüň galp şekilidir.

Bir ýüz kyrk dört mün — ýediden bolup, sekizinjidir; olar sekizinji günde direldilýänlerdir; olar Nuhuň gämisindeki sekiz jandyr; olar Şetiň sekiz neslidir; olaryň maňlaýlaryndaky möhür sekizinji günde ýerine ýetirilen sünnet arkaly öňden şekillendirilip görkezildi. Olar sekizinji günde gulluk üçin ýag bilen mesh edilen ruhanylardyr; ýigrimi üçünji bapda Adventizme garşy aýdylan sekiz “waý” hem galp sekize garşy çykarylan hökmdür.

Akylsyz gyzlara aýdylan hasrat yglandy ýigrimi ikinji babyň soňky aýatynda Hudaýyň halkynyň möhürlenmeginden soň gelýär. Ýigrimi ikinji bap Tekwiniň ýigrimi ikinji baby bilen gabat gelýär, çünki Köne Ähdiň ilkinji kitaby Täze Ähdiň ilkinji kitabynyň nusgalyk keşbini görkezýär. Matta on birinji bapdan ýigrimi ikinji baba çenli uzalýan pygamberlik setiriniň, on iki baby öz içine alýan şol hataryň merkezinde, şol on iki babyň altynjysy on altynjy bapdyr; şol ýerde Simun Barýonanyň ady Petere üýtgedildi.

Men saňa hem aýdýaryn: sen Petrussyň, we Men Öz ýygnagymy şu gaýanyň üstünde bina ederin; dowzahyň derwezeleri oňa garşy üstün çykyp bilmez. Matta 16:18.

Matta on birden iyirmi ikä çenli 459 aýat bar. Ortadaky aýat on altynjy babyň on ýedinji aýatydyr, emma şol aýaty on sekizinji we on dokuzynjy aýatlardan aýryp bolmaz, çünki olar bir beýannamadyr.

Isa oňa jogap berip, oňa şeýle diýdi: «Sen bagtlysyň, Şimun Barýona; çünki muny saňa et bilen gan aýan etmedi, eýsem göklerdeki Atam aýan etdi. Men hem saňa diýýärim: sen Petrusyň, we Men Öz ýygnagymy şu gaýanyň üstünde guraryn; dowzahyň derwezeleri oňa garşy üstün çykamaz. Men saňa Gökleriň Patysalygynyň açarlaryny bererin; ýerde näme baglasaň, gökde hem baglanan bolar; ýerde näme çözüp goýberseň, gökde hem çözülen bolar». Matta 16:17–19.

on birinji bapdan ýigrimi ikinji baba çenli baplaryň hut merkezi, Mesihçiligiň esasy äht beýanydyr. Şol beýanda Simunyň ady Petra üýtgedilýär; inlis diliniň her bir harpynyň eýeleýän sanly ornuny ulananyňda — meselem, “a” biri, “z” bolsa ýigrimi alty — “p”-niň 16, “e”-niň 5, “t”-niň 20, ýene bir “e”-niň 5, “r”-niň 18 bolandygyny görýärsiňiz. 16 X 5 X 20 X 5 X 18 köpeldeniňizde, netije 144,000 bolýar, we äht gatnaşyklarynyň nyşany bolan Petranyň adynyň üýtgedilişine degişli

salgylanma 16-njy babyň 18-nji aýatynda duş gelýär; Petranyň adynyň ilkinji harpy 16 san, soňky harpy bolsa 18 sandyr. Bularyň ählisi on iki babyň merkezinde ýerleşýär; olar on bir nyşany bilen başlanýar we ýigrimi iki nyşany bilen tamamlanýar.

Şol setir hem Gelip çykyş kitabynyň on birinji bapdan ýigrimi ikinji bapa çenli bölümünde hem duş gelýär, we şol setirde 305 aýat bar; bu bolsa on ýedinji bap, on birinji aýaty şol setiriň merkezi hökmünde görkezýär. Köne Ähdiň ilkinji kitabynyň şol on iki baplyk setiri Ybraýym bilen baglaşylan ähti kesgitleýär we Täze Ähdiň ilkinji kitabynyň şol baplarynda omega setiri bilen duşuşýan alfa setirini aňladýar. Mattadaky omega setiriniň merkezi, ýüz kyrk dört münüň äht gatnaşyklarynyň in ýokary nokadydyr; olar Ýekşenbe kanuny wagtynda ýokary galdyrylýan äht nyşanydyr. Gelip çykyşdaky setiriň merkezi aýaty diňe bir merkezi aýaty däl, eýsem Ybraýym bilen baglaşylan üç gatly ähtiň ikinji, ýagny orta ädimini hem, şeýle hem edil şonuň ýaly möhüm bolan ähtiň nyşanyny hem kesgitleýär.

Siz sünnet deriňiziň etini kesersiňiz; bu men bilen siziň araňyzdaky ähtiň nyşany bolar. Gelip çykyş 17:11.

Biz bu meseleleri indiki makalada dowam etdireris.

“Soňra ol tozany we hapalary, ýalan şaý-sepleri we galp teňňeleri süpürip ýygnan mahaly, olaryň hemmesi bulut kimin göterilip, penjireden daşary çykdy, ýel hem olary alyp gitdi. Alagada men gözlerimi bir pursat ýumdum; olary açanymda, hapalaryň barysy ýok bolupdy. Gymmatbahaly şaý-sepler, almazlar, altyn we kümüş teňňeler, otagyň hemme ýerine bolçulyk bilen seçilip ýatyrdy.

Soň ol stoluň üstüne öňkindäkiden has uly we has owadan bir sandyjagy goýdy-da, göwherleri, almazlary, teňňeleri owurtlap-owurtlap ýygnap, sandyjaga atyp başlady; hatda almazlaryň kábiri inňäniň ujundan hem uly bolmasa-da, ahyrynda birjagaz hem galmady.

Soňra ol meni: «Gel-de gör» diýip çagyrdy.

“Men sandygyň içine garadym, emma gözlerim bu görnüşden gamaşdy. Olar öňki şöhratyndan on esse artyk şöhle saçýardylar. Men olary tozana serpilene we aýak astyna salnan şol pis adamlaryň aýaklary tarapyndan gumda oňat arassalanandyr öýtdüm. Olar sandygyň içinde ajaýyp tertip bilen, hersi öz ornunda goýlupdy, olary şol ýere atan adamyň eden zähmetiniň hiç bir görünýän yzy ýokdy. Men aşa şatlykdan gygyryp goýberdim, we şol gygyryk meni oýardy.” Early Writings, 83.

“Rebbiň gelşini siz juda uzakda goýýarsyňyz. Men soňky ýagşyň [ýarygije jar edilen çagyryş ýaly] birden gelýändigini we on esse güýç bilen gelýändigini gördüm.” Spalding and Magan, 5.

Patyşa olaryň ýanyna salgy beren hikmet we düşünje bilen baglanyşykly ähli meselelerde, olary öz bütin şalygyndaky ähli jadygöýlerden we münäjimlerden on esse artyk tapdy. Daniel 1:20.